

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D. v právní věci

žalobce: **R. D., nar. X**
státní příslušnost Ukrajina

zastoupen: **JUDr. Petrem Novotným**, advokátem,
se sídlem Archangelská 1, 100 00 Praha 10

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. února 2021 č. j.: OAM-870/ZA-ZA04-VL16-2020

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž byla zamítnuta její žádost o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb. o azylu (dále jen „zákon o azylu“) jako zjevně nedůvodná.

II. Žaloba a její podstatný obsah

2. Žalobce ve své žalobě namítal nesprávnost závěru žalovaného o zjevné nedůvodnosti jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Uvedl, že se bojí návratu na Ukrajinu, neboť zde probíhá dlouhodobý vnitrostátní ozbrojený konflikt a žalobce by byl v případě svého návratu na Ukrajinu s vysokou pravděpodobností povolán do armády a následně nasazen do bojových operací na východě země, když tímto by byl reálně ohrožen na životě. Zdůraznil, že tento ozbrojený konflikt v jeho zemi původu aktuálně nepolevuje na intenzitě, když byl vyhlášen válečný stav a jsou opět denně hlášeny střety a přestřelky včetně mrtvých mezi příslušníky vojenských jednotek i mezi civilním obyvatelstvem. Tím, že je žalobce ohrožen na životě v důsledku přetrvávajícího ozbrojeného konfliktu, splňuje podle jeho názoru přinejmenším podmínky pro udělení tzv. doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu.
3. Žalobce rovněž namítl, že nemá reálnou možnost přestěhovat se v rámci Ukrajiny do té části země, která není konfliktem postižena, a tvrzení žalovaného v tomto směru tak považuje za účelové.
4. Žalovaný tak porušil ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou významné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, a dále ust. § 50 odst. 2 správního řádu, když si neopatřil dostatečné podklady pro své rozhodnutí.
5. Žalobce rovněž upozornil na to, že za současných okolností nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu, neboť se zde po několika letech trvajícího konfliktu v samozvaných republikách vytvořilo prostředí nestability, nejistoty a beztrestnosti značně dopadající na civilní obyvatelstvo v rámci celé Ukrajiny.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby s tím, že žalobce neprokázal v řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, že v jeho případě nelze považovat Ukrajinu za bezpečnou zemi původu, když Ukrajina je podle vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců (dále jen „vyhláška“), bezpečnou zemí původu a současně žalobce nepochází z žádné z oblastí Ukrajiny, které za bezpečné považovány nejsou. Žalovanému tak nezbylo než zamítnout žádost žalobce o mezinárodní ochranu podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu.
7. V takovém případě se pak již neposuzuje to, zda by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ust. § 12, anebo zda mu hrozí vážná újma podle ust. § 14a zákona o azylu.
8. Žalovaný veškeré žalobcem uplatněné potíže na Ukrajině i nadále považuje za azylově irelevantní. Povolání k výkonu vojenské služby není pronásledováním z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, i když by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu.
9. Závěrem žalovaný připomněl, že azyl představuje zcela specifický pobytový status a nelze jej zaměňovat s jinými legálními formami pobytu na území České republiky upravenými

zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

IV. Obsah správního spisu

10. Ze správního spisu soud zjistil tyto, pro řízení podstatné, skutečnosti.
11. Dne 17. 12. 2020 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 29. 12. 2020 poskytl žalobce údaje k žádosti o mezinárodní ochranu, kdy mimo jiné uvedl, že jeho posledním bydlištěm na Ukrajině, bylo v městě X v Kyjevské oblasti. Do České republiky přicestoval v září 2020 autobusem s tím, že předtím od února do května 2020 pobýval v Polsku. Je zdrav a s ničím se neléčí. K důvodům podání žádosti o mezinárodní ochranu uvedl obavy z odvedení do války, neboť dva strýce a dva bratrance již od války odvedli.
12. Z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 29. 12. 2020 se podává, že žalobce žil po celý život na Ukrajině v Kyjevské oblasti. V České republice mohl na základě cestovního pasu pobývat tři měsíce, a poté mu kamarádi v práci poradili, aby požádal o azyl. Z Ukrajiny odešel z obavy před odvedením do války, neboť odvedli již některé jeho příbuzné. V minulosti již do České republiky jednou přijel za prací. Základní vojenskou službu neabsolvoval pro oční vadu. Nyní je však vyléčený a obává se odvedení do války. Po absolvování zdravotní prohlídky v souvislosti se základní vojenskou službu už jej vojenská správa na Ukrajině nijak nekontaktovala. Na Ukrajině žádné potíže v minulosti neměl. Uvedl ale, že je na Ukrajině epidemie nemoci Covid-19 a není tam ani práce.
13. Z informace OAMP ze dne 25. 4.2020 – Ukrajina – Situace v zemi – Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby, se podává mimo jiné to, že vojáci základní vojenské služby nejsou od podzimu 2014 povolávání do oblasti bojů na východě země. Od roku 2016 nebyla v zemi vyhlášena žádná mobilizace a do bojů ve východní části Ukrajiny jsou zapojeni pouze dobrovolníci a profesionální příslušníci armády.
14. Žalovaný pak dne 18. 2. 2021 poté, co umožnil žalobci seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim, vydal napadené rozhodnutí.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

15. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních námitek vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu ve smyslu ust. § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „s.ř.s.“). Vyšel přitom v dané věci z následujících právních předpisů.
16. Podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu: „[j]ako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“
17. Podle ust. § 16 odst. 3 zákona o azylu: „[j]sou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní

ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu brozí vážná újma podle § 14a.“

18. K obecným námitkám žalobce ohledně porušení jednotlivých zákonných ustanovení soud uvádí, že v postupu žalovaného pochybení neshledal. Pokud jde o porušení zásady materiální pravdy, žalovaný skutkový stav vyhodnotil adekvátně. Lze poznamenat, že „[n]ení povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). Správní orgán rozhodující ve věci mezinárodní ochrany musí podle závěrů vyslovených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74, při osobních pohovorech postupovat tak, aby žadateli o udělení mezinárodní ochrany umožnil předložit v úplnosti důvody své žádosti (§ 23 zákona o azylu). Žalovaný se zabýval všemi tvrzeními žalobce a zároveň sám v potřebném rozsahu zjišťoval veškeré potřebné skutečnosti a provedl potřebné důkazy, řešení přijaté žalovaným je v souladu s veřejným zájmem a odpovídá okolnostem případu. Žalovaný přezkoumatelným způsobem dovedl závěry, které srozumitelným způsobem odůvodnil, přičemž odůvodnění rozhodnutí zcela odpovídá požadavkům dle § 68 odst. 3 správního řádu.
19. Zákon o azylu u zjevně nedůvodných žádostí dle § 16 zákona o azylu počítá s aplikací tzv. konceptu bezpečných zemí (bezpečná země původu, bezpečná třetí země a evropsky bezpečná třetí země). Tyto pojmy jsou definovány v § 2 písm. k) zákona o azylu (bezpečná země původu), § 2 písm. l) zákona o azylu (bezpečná třetí země) a § 2 písm. m) zákona o azylu (evropsky bezpečná třetí země). Podle unijního práva je třeba, aby existoval seznam takových zemí. Tento seznam obsahuje právě vyhláška.
20. Aby mohl žalovaný aplikovat § 16 zákona o azylu, byl povinen prokázat, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu. Žalovaný předně vyšel z toho, že dle § 2 bodu 24 vyhlášky považuje Česká republika Ukrajinu s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou ruských separatistů za bezpečnou zemi původu.
21. Žalovaný si pro posouzení politické a bezpečnostní situace na Ukrajině přesto opatřil další podklady, jejichž výčet uvedl na straně 2 napadeného rozhodnutí. Konkrétně vycházel z Informace OAMP MV ČR Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 8. 8. 2020 a Informace OAMP Ukrajina – situace v zemi ze dne 25. 4. 2020. Na základě zjištění z uvedených podkladů žalovaný potvrdil, že se v případě Ukrajiny jedná o bezpečnou zemi se stabilním demokratickým parlamentním zřízením a pluralitním systémem. Žalobce pochází z Kyjevské oblasti, která je plně pod kontrolou ukrajinské vlády, není dotčena válečným konfliktem probíhajícím na východě země a návrat žalobkyně do ní je zcela bezpečný.
22. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, „Institut bezpečné země původu zakotvený v ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [dnes písm. k)] a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodnosti žádostí osob přicházejících z dané země – srov. ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...) [dnes ust. § 16 odst. 2]. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí

prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu brozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azyl) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“

23. Žalobce při pohovoru vedeném žalovaným uvedl ne příliš konkrétní obavy z toho, že bude odveden do války, neboť se tak stalo i v případě některých jeho příbuzných. Naproti uvedl, že v zemi původu ze zdravotních důvodů neabsolvoval ani základní vojenskou službu a od příslušné zdravotní prohlídky v rámci plnění povinností brance jej ani vojenská správa nijak nekontaktovala. Na základě těchto skutečností, jeví se zdejšímu soudu obava žalobce z povolání do armády a následného nasazení žalobce do oblasti probíhajícího válečného konfliktu jako velmi málo pravděpodobné, a to zvláště s ohledem na skutečnost podávanou z informace OAMP ze dne 25. 4. 2020 – Ukrajina – Situace v zemi – Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby, že od roku 2016 nebyla v zemi vyhlášena žádná mobilizace a do bojů ve východní části Ukrajiny jsou zapojeni pouze dobrovolníci a profesionální příslušníci armády. Především je ale nutno konstatovat, pokud jde o obavu ze služby v armádě a z toho vyvěrající nebezpečí ohrožení života, že se nejedná o důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Vojenská služba představuje legitimní občanskou povinnost a odmítání jejího výkonu nemůže samo o sobě založit pronásledování či skutečné nebezpečí vážné újmy. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 20. 12. 2017, č. j. 10 Azs 307/2017–33: *„Obecně platí, že branná povinnost je legitimní povinností občana vůči domovskému státu a povinnost služby v armádě při mobilizaci (případně trest za její nesplnění) rozhodně nelze považovat za azylově relevantní (srov. např. usnesení ze dne 17. 6. 2015, čj. 6 Azs 86/2015-31, ze dne 22. 7. 2015, čj. 2 Azs 160/2015-43, ze dne 10. 9. 2015, čj. 2 Azs 175/2015-34, nebo ze dne 31. 8. 2016, čj. 2 Azs 141/2016-32). I pokud v právním řádu státu chybí zakotvení práva nevykonávat vojenskou službu, je-li to v rozporu s přesvědčením občana, není tato skutečnost dostatečným důvodem pro poskytnutí azylu. Teprve pronásledování či odůvodněný strach z něj jako následek absence takové úpravy by mohl být důvodem pro poskytnutí azylu. Za hrozbu pronásledování nelze považovat hrozbu trestního stíhání za trestný čin, pokud např. není důvodná obava, že toto trestní stíhání bude vedeno způsobem porušujícím lidská práva (srov. rozsudek NSS ze dne 10. 10. 2003, čj. 2 Azs 15/2003-81, č. 77/2004 Sb. NSS, a usnesení NSS ze dne 23. 3. 2009, čj. 8 Azs 40/2008-57, a ze dne 16. 4. 2008, čj. 2 Azs 20/2008-69).“*
24. Taktéž není nijak důvodná obava žalobce z eskalace násilí na Ukrajině, která neodpovídá skutečnému stavu, nehledě k místu pobytu žalobce na Ukrajině. Žalobce žil v Kyjevské oblasti, které se ozbrojený konflikt v postižených oblastech Doněcka a Luhanska (popř. na poloostrově Krym) nijak nedotkl.
25. S ohledem na to, že žalobce pobýval na území České republiky již od září 2020 (aniž by podal bezprostředně, eventuálně v nějakém akceptovatelném kratším časovém odstupu, po přicestování do České republiky žádost o mezinárodní ochranu), kdy navíc již v minulosti přijel do České republiky za prací a od února do května 2020 pobýval v Polsku (kde nepodal žádost o mezinárodní ochranu), a svoji žádost o mezinárodní ochranu podal až těsně před koncem doby oprávněného pobytu na území České republiky na základě

biometrického cestovního dokladu na radu svých kamarádů z práce, se nelze než přiklonit k názoru žalovaného, že žádost žalobce o mezinárodní ochranu je pouze účelovým obcházením imigračních pravidel České republiky, kterému rozhodně nelze popřát sluchu. K tomu se vyjádřil Nejvyšší správní soud například ve svém rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004, kde uvedl: „Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na "složitost mechanismů", které tento upravuje.“ V souladu s uvedeným rozsudkem je smyslem institutu udělení mezinárodní ochrany mimořádná forma pomoci lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí. Nemůže nahrazovat postupy právních předpisů cizineckého práva, zejména zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců.

VI. Závěr a náklady řízení

26. Soud tedy se shora uvedených důvodů dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobních námitek v podobě, v jaké byly žalobcem uplatněny, a žalobu proto zamítl podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou.
27. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D., v.r.
samosoudce